

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΕΡΙΦ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

Δ/νση: Λ. Συγγρού 15 – 17
Τ.Κ.: 117 43 Αθήνα
Τηλ.: **213 20 63 776**
-822, -538 και -533

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Συνεδρίαση 55^η

Απόφαση υπ' αριθμ. 1915/2025

Στην Αθήνα, σήμερα **25-11-2025**, ημέρα **Τρίτη** και ώρα **13:00**, στο κτίριο της Περιφέρειας Αττικής (Λ. Συγγρού 15-17), συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση η **Περιφερειακή Επιτροπή**, ύστερα από την υπ' αριθ. πρωτ: **1448199/21-11-2025** πρόσκληση του Προέδρου της η οποία κοινοποιήθηκε νόμιμα στα μέλη της στις 21/11/2025.

Στη σημερινή συνεδρίαση, λόγω απουσίας του Προέδρου κ. Νικολάου Χαρδαλιά, προεδρεύει ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Γεώργιος Μπαλάφας, ο οποίος εκλέχθηκε με την 1/2024 απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής, σύμφωνα με την παρ. 6, άρθρο 19 του ν. 5056/2023 (ΦΕΚ 163/τ.Α/06-10-2023).

Θέμα 10^ο

Άσκηση ή μη έφεσης κατά (α) της υπ' αρ. Α9161 απόφασης του 28ου Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και (β) της υπ' αρ. 10025/2025 απόφασης του 18ου Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

Στην συνεδρίαση συμμετέχουν:

Ο Αντιπρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής, κος Γεώργιος Μπαλάφας και
Τα τακτικά μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής κκ.:

- Τουμαζάτου Μαριάννα
- Γώγος Χρήστος
- Παπασπύρου Αθανασία
- Βάρσου Μαργαρίτα
- Κατσικάρης Δημήτριος
- Γεράκη Αικατερίνη

Τα αναπληρωματικά μέλη:

- Μακρή Σταυρούλα (Ρούλα)
- Αλεξανδράτος Χαράλαμπος (Μπάμπης)
- Αγγέλης Σπυρίδων

Απόντες από την συνεδρίαση:

Τα τακτικά μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής κ.κ:

- Χαρδαλιάς Νικόλαος
- Κωνσταντέλλου Αθηνά
- Βλάχου Γεωργία
- Λογοθέτη Αικατερίνη

Εκ των ανωτέρω απόντων τακτικών μελών τα τρία (3) έχουν αντικατασταθεί από τα αναπληρωματικά μέλη.

Χρέη Γραμματέα της Περιφερειακής Επιτροπής εκτελεί η υπάλληλος της Περιφέρειας Αττικής, κα Ντόβα Μαρία.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία καθώς στην συνεδρίαση συμμετέχουν 10 από τα 11 μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής, ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Μπαλάφας Γεώργιος δίνει το λόγο στην κα. Σκουλά και στον κ. Λυκοτραφίτη, οι οποίοι ενημερώνουν τα μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής για τα εξής:

Κατόπιν σχετικών εγγράφων του Γραφείου μας αναφορικά με το δικαστικό χειρισμό σε δεύτερο βαθμό, μεταξύ άλλων και των ανωτέρω υποθέσεων σχετικά με την πυρκαγιά της 23-07-2018 στην Ανατολική Αττική, τις οποίες είχε χειριστεί ενώπιον του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου εξωτερική δικηγορική εταιρεία, διαβιβάστηκαν στο Γραφείο μας με το υπ' αρ. πρωτ. 1377023/07-11-2025 έγγραφο της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Αττικής οι έγγραφες απόψεις που είχαν αποσταλεί από την ως άνω υπηρεσία προς το δικάσαν Δικαστήριο, για τις δικές μας ενέργειες.

Ενόψει των ανωτέρω, σας διαβιβάζουμε τις ανωτέρω δικαστικές αποφάσεις, που κοινοποιήθηκαν στην Περιφέρεια Αττικής την 29-09-2025 και την 02-10-2025 αντίστοιχα (**λήξη προθεσμίας για την τυχόν άσκηση έφεσης την 28-11-2025 και την 01-12-2025 αντίστοιχα**) και σας εκθέτουμε τα εξής:

Με την υπ' αρ. **A9161/2025** απόφαση έγινε εν μέρει δεκτή η με ΑΓ 792/2022 αγωγή του Δ.Ε. και αναγνωρίστηκε η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου, της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνος, ευθυνομένων αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, να καταβάλουν νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής και μέχρις εξοφλήσεως στον ενάγοντα το ποσό των 200.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο της μητέρας του.

Με την υπ' αρ. **10025/2025** απόφαση έγινε εν μέρει δεκτή η με ΑΓ 4340/2023 αγωγή και αναγνωρίστηκε η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου, της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Μαραθώνος, ευθυνομένων αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, να καταβάλουν νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής και μέχρις εξοφλήσεως την 1^η ενάγουσα ποσό 120.000€, εκ του οποίου ποσό 80.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του πατέρα της και ποσό 40.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του ετεροθαλούς αδελφού της και σε έκαστο των 3^{ου}, 4^{ης} και 5^{ου} των εναγόντων το ποσό των 35.000€ για το θάνατο του αδελφού τους, ενώ απορρίφθηκε κατά λοιπά η αγωγή.

Σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει από το συνδυασμό των διατάξεων 481, 482 και 487 του Αστικού Κώδικα, εις ολόκληρον ευθύνη σημαίνει ότι έκαστος των εναγομένων είναι υπόχρεος σε καταβολή ολόκληρου του ποσού και δεν δύναται να αρνηθεί έναντι του ενάγοντος την υποχρέωσή του αυτή με το αιτιολογικό ότι είναι και άλλος εναγόμενος υπόχρεος, σε περίπτωση όμως που καταβάλει ένας εξ αυτών το ποσό αυτό απαλλάσσονται και οι λοιποί έναντι του δανειστή (ενάγοντος), ενώ εκείνος που κατέβαλε, δύναται να αναζητήσει το ποσό που κατέβαλε από τους λοιπούς συνοφειλέτες, αναλόγως του μέτρου ευθύνης εκάστου που τυχόν θα καθοριστεί με δικαστική απόφαση, κατόπιν άσκησης σχετικής αγωγής (αναγωγής) εκ μέρους του.

Το δικάσαν Δικαστήριο, παρά τις κρίσεις του περί των πράξεων και παραλείψεων του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες ήταν επαρκώς ικανές και μπορούσαν, αντικειμενικώς, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων και με βάση και τα διδάγματα της κοινής πείρας, να επιφέρουν το ζημιογόνο αποτέλεσμα, ήχθη σε κρίση περί αποζημιωτικής ευθύνης και της Περιφέρειας Αττικής, εις ολόκληρον ευθυνομένης με το Ελληνικό Δημόσιο.

Μέχρι σήμερα, όλες οι αποφάσεις που έχουν περιέλθει σε γνώση μας διαλαμβάνουν στο σκεπτικό τους αντίστοιχες κρίσεις με τις ως άνω καθ' ο μέρος αφορά στο Ελληνικό Δημόσιο.

Αντιθέτως, καθ' ο μέρος αφορά στην Περιφέρεια Αττικής υπάρχει σειρά δικαστικών αποφάσεων, με τις οποίες έχουν απορριφθεί συναφείς αγωγές κατά το μέρος που στρέφονταν εναντίον της (Ενδεικτικώς: οι υπ' αρ. 17531/2023, 8832/2023, 596/2024, 4689/2024, 17487/2023, 11017/2023, 8334/2024, 16129/2023, Α3043/2024, 6874/2023 αποφάσεις κ.α).

Λαμβάνοντας υπόψη τα κριθέντα με τις ως άνω απορριπτικές για την Περιφέρεια Αττικής δικαστικές αποφάσεις, αλλά και τα όσα εκτέθηκαν με τις έγγραφες απόψεις της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας και όσα αναπτύχθηκαν ενώπιον του δικάσαντος Δικαστηρίου

από την Περιφέρεια Αττικής με το υπόμνημα της πληρεξουσίας δικηγόρου της εξωτερικής δικηγορικής εταιρείας που την εκπροσώπησε, θα στοιχειοθετούντο, κατ' αρχάς, λόγοι για την άσκηση έφεσης κατά των ανωτέρω δικαστικών αποφάσεων όσον αφορά στις αποδοθείσες στην Περιφέρεια Αττικής πλημμέλειες, που άπτονται σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των κειμένων διατάξεων, σε εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων και σε πλημμελείς και αντιφατικές αιτιολογίες.

Ωστόσο, όπως είναι γνωστόν, στο νομοσχέδιο για την «Ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς και άλλες διατάξεις» περιελήφθη διάταξη περί μη άσκησης ή παραίτησης, κατά περίπτωση, από ένδικα μέσα σε δίκες που αφορούν αγωγές για αξιώσεις που γεννήθηκαν λόγω της πλημμύρας της 15ης.11.2017 στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής και της πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε την 23η.7.2018 στην Ανατολική Αττική.

Η διάταξη αυτή, όπως εισήχθη στην Βουλή των Ελλήνων, αφορούσε αρχικά μόνο το Ελληνικό Δημόσιο, δεδομένου και του ότι το τελευταίο δεν τελεί στις ως άνω συναφείς δίκες με την Περιφέρεια Αττικής (και τους Δήμους) σε σχέση αναγκαστικής ομοδικίας, αλλά σε σχέση απλής ομοδικίας, πλην όμως κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου προστέθηκαν στις υπόψη ρυθμίσεις και οι ο.τ.α. α' και β' βαθμού.

Ως εκ τούτου το άρθρο 224 του Ν. 5193/2025, όπως ισχύει, ορίζει τα εξής:

«1. Κατά οριστικών αποφάσεων πρωτοβαθμίων διοικητικών Δικαστηρίων, με τις οποίες σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' ή β' βαθμού κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί αστικής ευθύνης, επιδικάζονται: α) χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης υπέρ μελών οικογένειας προσώπου που απεβίωσε ή λόγω ηθικής βλάβης εξαιτίας τραυματισμού προσώπου και β) είτε κατά την πυρκαγιά που εκδηλώθηκε την 23η.7.2018 στην Ανατολική Αττική, το Ελληνικό Δημόσιο ή οι Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού δεν ασκούν ένδικο μέσο ή παραιτούνται από το ασκηθέν.2.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται δίκες, που κατέστησαν εκκρεμείς ενώπιον δευτεροβάθμιων διοικητικών δικαστηρίων, κατόπιν άσκησης έφεσης εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου κατά το μέρος που αφορούν απαιτήσεις της παρ. 1.

4. Το δικαίωμα αναγωγής του Ελληνικού Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού κατά συνυπόχρεου τρίτου, δεν επηρεάζεται από τις διατάξεις του παρόντος».

Κατ' αρχάς, θα πρέπει και εν προκειμένω να επισημανθεί ότι με τις ανωτέρω διατάξεις δεν παρακωλύεται το δικαίωμα των εναγόντων-εναγουσών στις ως άνω υποθέσεις, να ασκήσουν, σύμφωνα με τις πάγιες δικονομικές διατάξεις, ενόψει, άλλωστε και του, διασφαλίζοντας το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, άρθρου 20 του Συντάγματος, που έχει εφαρμογή και στις διοικητικές δίκες, ένδικα μέσα κατά εκδοθεισών ή εκδοθησομένων δικαστικών αποφάσεων.

Περαιτέρω, με τις ως άνω διατάξεις της παρ. 1 προβλέφθηκε, ως προεκτέθηκε, ότι πέραν του Ελληνικού Δημοσίου και οι ο.τ.α. α' και β' βαθμού (Δήμοι και Περιφέρεια Αττικής) δεν ασκούν ένδικα μέσα ή παραιτούνται από τα ήδη ασκηθέντα, στο μέτρο που πρόκειται για αξιώσεις που εμπíπτουν στο ρυθμιστικό τους πεδίο.

Σημειώνεται, ότι για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων δεν έχει περιέλθει, μέχρι σήμερα, σε γνώση μας, κάποια διευκρινιστική εγκύκλιος, ενώ από τις μέχρι σήμερα δικαστικές αποφάσεις των αποκλειστικά αρμόδιων κατά το Σύνταγμα και το νόμο Δικαστηρίων δεν έχουν επιλυθεί ενιαίως και στο σύνολό τους τα νομικά και ερμηνευτικά ζητήματα που ανακύπτουν εξ αυτών.

Κατόπιν και της ανακοίνωσης της Περιφέρειας Αττικής για την άμεση υλοποίηση των προβλέψεων του νόμου, παραθέτουμε τα εξής όσον αφορά στο ζήτημα του κατά πόσο οι αξιώσεις που επιδικάστηκαν με τις ως άνω δικαστικές αποφάσεις του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών εμπíπτουν ή μη στο ρυθμιστικό πεδίο των ως άνω διατάξεων:

Στην προκειμένη περίπτωση και σύμφωνα με τα λεπτομερώς ανωτέρω εκτεθέντα:

(α) Η υπ' αρ. **A9161/2025** αφορά στην επιδίκαση ποσού ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο μέλους της οικογένειας (μητέρας) του ενάγοντα, κατά την έννοια της ΑΚ932.

Συνεπώς, η επιδικασθείσα αξίωση εμπíπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 παρ. 1 του Ν. 5193/2025, για την οποία προβλέπεται η μη άσκηση ενδίκου μέσου.

(β) Η υπ' αρ. **10025/2025** αφορά στην επιδίκαση ποσού ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο μέλους της οικογένειας των εναγόντων (πατέρα και αδελφού όσον αφορά στην 1^η ενάγουσα και αδελφού όσον αφορά στους 3^ο, 4^η και 5^ο των εναγόντων) κατά την έννοια της ΑΚ932.

Συνεπώς, η επιδικασθείσα αξιώση εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 παρ. 1 του Ν. 5193/2025, για την οποία προβλέπεται η μη άσκηση ενδίκου μέσου.

Συμπερασματικά, οι αξιώσεις που επιδικάσθηκαν με **(α)** την υπ' αρ. **A9161** απόφαση του 28^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και **(β)** με την υπ' αρ. **10025/2025** απόφαση του 18^{ου} Τριμελούς εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 παρ. 1 του Ν. 5193/2025, για τις οποίες προβλέπεται η μη άσκηση ενδίκου μέσου.

Σύμφωνα με το άρθρο 176 παρ. 1 περ. θ' του Ν. 3852/2010, ως ισχύει, σε συνδυασμό με το άρθρο 175Α του ιδίου Νόμου, η Περιφερειακή Επιτροπή «...*αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων.*» και ως εκ τούτου παρακαλείσθε όπως αποφασίσετε σχετικά.

Μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της
η Περιφερειακή Επιτροπή
ομόφωνα αποφασίζει

Τη μη άσκηση ενδίκου μέσου κατά :(α) της υπ' αρ. Α9161 απόφασης του 28ου Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και (β) της υπ' αρ. 10025/2025 απόφασης του 18ου Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

Ο Αντιπρόεδρος

Γεώργιος Μπαλάφας

Τα Μέλη

Τουμαζάτου Μαριάννα

Γώγος Χρήστος

Παπασπύρου Αθανασία

Βάρσου Μαργαρίτα

Κατσικάρης Δημήτριος

Γεράκη Αικατερίνη

Μακρή Σταυρούλα (Ρούλα)

Αλεξανδράτος Χαράλαμπος (Μπάμπης)

Αγγέλης Σπυρίδων